

Til kommunen ved

Ordfører, rådmann og ansvarlig for natur og friluftsliv

23.06.17

Høringsuttalelse – forslag til ny midlertidig forskrift om bruk av vannscootere

Norge har fått et av Europas mest liberale regelverk om vannscooter og nå er det opp til kommunene. Natur og friluftinteressene ønsker derfor at Sandefjord kommune skal lage lokale forskrifter for bruk av vannscootere og er positive til forslaget. Vi ber samtidig kommunen arbeide for en varig forskrift i god tid før neste sesong.

Vi mener det er mange **gode grunner** for å regulere vannscooterkjøring i Sandefjord kommune:

- **Sørg for sikkerheten til myke trafikantene**
Det er allerede et høyt konfliktnivå på sjøen på grunn av høy fart og mye støy. Vi er redd konfliktene vil øke ytterligere. Vi frykter at den økte motortrafikken som vannscooterne medfører nær land, vil *fortrenge myke trafikanter som padlere, badende, roere, seilere og dykkere/fridykkere - og redusere rekreasjonsverdien for turgåere, hyttefolk, turister og alle de som oppholder seg ved kysten vår, på innsjøer og ved vassdrag.*
- **Reduser risikoen for ulykker**
Vannscooterens raske og ofte uforutsigbare kjøremønster er en økende sikkerhetsrisiko for ikke-motoriserte aktiviteter i sjø og innsjøer. Aktiviteter som padling i kano og kajakk øker stadig i popularitet, og er et verdifullt tilskudd til helsefremmende aktiviteter. Økt risiko for ulykker burde derfor alene være grunn nok til å innføre regler for vannscooter.
- **Bevar kysten som grunnlag for reiselivet og reduser støy**
Norge opplever en sterk vekst innenfor naturbasert reiseliv og aktive opplevelser, i hovedsak ikke-motoriserte aktiviteter. Vi frykter at en økning i vannscooterkjøring vil gjøre det mindre attraktivt å oppsøke Vestfold for friluftslivsopplevelser langs kysten. Det vil bidra til å svekke Vestfolds reiselivsproduktet.
- **Vern sårbart dyre- og fugleliv**
Vår kyst har et rikt fugle- og dyreliv, med viktige hekke-, yngle-, myte- og rasteplasser. Forskning viser at vannscooterkjøring virker negativt på dyrelivet gjennom støy og bevegelse. Når vi vet at hver tredje fugleart står på rødlista, representerer vannscooterne en ny belastning for sårbare og utsatte sjøfuglbestander.

- **Følg faglige anbefalinger**

En evaluering fra Vista Analyse i 2014 konkluderer med at vannscooterkjøring kan ha vesentlige negative innvirkninger på friluftsopplevelsen til andre grupper. En vannscooterfri sone langs land spiller derfor en viktig rolle for å minske konflikter og motsetninger mellom brukergrupper. Rapporten konkluderer med at tidligere regelverk ivaretar hensynet til natur og friluftslivsinteresser.

- **Norskekysten er uoversiktlig**

Vestfolds kystlinje er uoversiktlig, har trange sund, holmer og skjær. Store deler av vår kyst passer derfor dårlig for lek med vannscooter. Begrenset oversikt gir økt fare for påkjørsler ved vannscooterkjøring og faren øker dersom vannscootere får operere nært land, slik regjeringens forslag vil innebære.

Videre vil vi vise til begrunnelsene som Klima- og miljødepartementet la fram for nasjonal forskrift om bruk av vannscooter i 2013 og hvor det nå er opp til kommunen å forvalte.

Begrunnelsen for at det bør fastsettes forbudsbelter i disse områdene er primært basert på hensyn til miljø, sikkerhet og støy.

Dyre-, fugle- og planteliv vil gjennomgående være mer sårbare for påvirkninger fra vannscooter i områdene nærmest land. Særlig arealene i strandsonen, og de grunne områdene som gjerne befinner seg nær land, er viktige for mange arter, ikke minst sjøfugl. Sjøfugl hekker på land og på holmer og skjær like utenfor strandsonen. I hekketiden er de spesielt vare for støy og andre forstyrrelser. Sjøfugl finner også næring i grunne områder både i og utenom hekketiden. Fiskeyngel bruker både sandgrunner og tang- og tarebeltet til skjul og jakt på føde.

Vannscootere har gjennomgående en skrogdybde som tillater kjøring i grunne farvann hvor motorbåter ikke kan komme frem. Dette gjør at de også kan holde høyere fart i grunne områder.

Kjøring på grunt vann forstyrrer arter som lever i sjøen på flere måter. For det første kan de bare flykte bortover og ikke søke nedover i vannmassene. I tillegg forårsaker vannjettaggregatet en oppvirvling av sedimenter på sjøbunnen som påvirker sikt og oksygentilgang i vannet. Dette påvirker dyrene mer enn andre farkoster som kan ferdes på grunt vann som kajaker og kanoer.

Vannscootere benyttes videre ofte på en måte som innebærer større forstyrrelser enn alminnelig båttrafikk. Mens vanlige farkoster normalt holder stø kurs og jevn fart, har vannscooterens manøvreringsegenskaper som innbyr til en mer uforutsigbar kjøring. Dette kan være særlig problematisk for dykkende arter.

Ferdsele nær strandsonen kan også virke forstyrrende på fugler og andre dyr som lever i busker og annen vegetasjon på land nær vannkanten.

Også arealene litt lenger ut fra land er viktige for mange arter. Både fugler, fisker, niser og oter kan benytte slike områder for næringsøk.

Bakgrunnen for det strengere kravet i innsjøer er særlige hensyn som gjør seg gjeldende her.

I vann og vassdrag utgjør gjerne hele vannet et viktig funksjonsområde for en rekke fugler (inkludert truede og sårbare arter), og ikke bare de grunne områdene nært land. Dette hensynet tilsier isolert sett at størst mulig deler av vann i innlandet bør bli unntatt fra vannscooterbruk. Det er særlig før og under hekkeperioden for vannfugl at bruk av vannscooter vil kunne bidra negativt. I denne tiden kan man forvente økt energiforbruk hos fuglene som følge av forstyrrelsene, redusert tid til fødesøk for å dekke det daglige energibehov, og at fugl oppgir pardannelse og i verste fall må avbryte hekkeforsøket. Arter, som lommer og dykkere, benytter også ofte de frie vannmassene langt fra land. Disse er særlig sårbare for å bli påkjørt.

Hvilke arter som vil bli berørt av vannscootertrafikk beror på en rekke forhold. Flere truede eller nær truede arter som storlom, sjøorre, dverggås, sædgås, svartand, hettemåke, fiskeørn og sivhauk vil kunne bli påvirket negativt. Vannscootertrafikk vil også kunne ha negativ virkning på flere andre arter. Lappfiskand, gressender, dykkender (havelle, sjøorre og bergand) er eksempler på arter som kan bli påvirket, der flere eller alle er eller vil bli listet på den internasjonale rødlista, samt alle våre lommer og dykkere. Grad av påvirkning vil avhenge av hvilke begrensninger på bruk som gjøres i forhold til vannets størrelse, dybdeforhold, kantsoner, sensitive vann og landareal i tilknytning til vannet m.m. Det er usikkerhet i hvor stor grad ulike arter påvirkes. I henhold til naturmangfoldloven § 9 skal det, når det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha for naturmiljøet, tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Departementet har lagt vekt på dette prinsippet i sitt forslag.

Støyhensyn tilsier videre at det settes begrensninger i et forbudsbelte nær land, da dette er områder som ligger nær mange hytter og hus, samt benyttes intensivt til båtliv, bading og annet friluftsliv.

Støy fra vannscootere oppleves ofte annerledes og mer plagsomt enn støy fra småbåter, selv om de i utgangspunktet kan ha et støynivå som ikke er høyere enn tilsvarende fritidsbåter med samme motorstyrke. Dette skyldes først og fremst måten vannscootere kjøres på – i høy fart, med hurtig akselerasjon, krappe vendinger og hopp. Slik kjøring gir en inntrengende og sjenerende lyd fordi intensiteten i lyden varierer ofte. Det vises videre til at vannscootere lettere hopper på bølgene ved kjøring, og at dette medfører økt støy. Støyen øker når vannscooteren er i luften fordi lyden blir luftoverført og støyen ikke lenger dempes av vannet. I tillegg øker støynivået når vannscooteren treffer vannflaten igjen etter hvert hopp.

Sikkerhetshensyn tilsier også restriksjoner i et belte nær land. Vannscootere har et betydelig potensiale for å forårsake ulykker. De er designet for å være mindre, lettere, raskere og mer manøvrerbare enn de aller fleste motorbåter, og de kan brukes til hopp og andre manøvre der føreren lett kan miste kontrollen. Nyere modeller er som regel utstyrt med en firetakts motor, og kan ha en motorkraft på over 300 HK med en akselerasjonshastighet fra 0 til 80 km/t på under 3 sekunder. Toppfarten er typisk 75-110 km/t (40- 60 knop). Vannscootere har i utgangspunktet svært gode svingegenskaper, og kan gjøre svært krappe manøvre. Men mange vannscootere har begrensende styringsmuligheter når man ikke holder gassen inne. Moderne vannscootere har utviklet systemer for å imøtekomme dette, såkalt "off throttle steering", men manøvreringsevnen kan allikevel være begrenset. Akselerasjonsevnen, toppfarten og manøvreringsegenskapene innebærer at bruk av vannscooter utgjør en særskilt ulykkesrisiko for andre som oppholder seg på sjøen. Erfaring fra blant annet USA der vannscootere er mer utbredt, viser at de innebærer en stor risiko for alvorlige ulykker og dødsfall, både som følge av kollisjon med andre fartøy og badende, og som følge av førerens fall fra vannscooteren. Statistikk fra den amerikanske kystvakten viser at det de senere årene typisk har vært ca 40-50 dødsfall årlig knyttet til bruk av vannscooter. Dette tallet har sunket

fra 66 og 69 ulykker i henholdsvis 1999 og 2000. Nedgangen i antall ulykker må antakelig sees i sammenheng med at de statene som hadde flest ulykker innførte strengere regler for bruk av vannscooter rundt år 2000, herunder regler om minstealder, regler om minsteavstand til land, krav om minsteavstand til kjøring nær andre fartøy mv. Selv om antall ulykker har gått ned, står vannscootere fremdeles for ca 19 % av ulykkene (tall fra 2011), selv om de i antall ikke utgjør mer enn ca 10 % av farkostene i statistikken. Etter departementets syn tilsier dette at det av sikkerhetsmessige hensyn bør gjelde særskilte restriksjoner for bruk av vannscooter i områdene nær land, som gjerne er intensivt benyttet av andre brukere som badende, padlere, roere, brettseilere, småbåter osv.

Vi vil med dette gjøre det klart at forskrift for bruk av vannscooter ønskes velkommen.

Med vennlig hilsen
Kristin S. Fredheim
Fylkeskoordinator
Forum for natur og friluftsliv /FNF Vestfold

Stadionveien 5, 3214 Sandefjord
Mobil 482 92 616
vestfold@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no